

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.  
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.  
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiin, strada Măcelarilor 45  
Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.  
Epistolele nefrancate se refușă. Articoll nepublicați nu se înapoiază.

## INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

## Deschiderea delegațiunilor.

Sibiin, 12 Maiu n.

După-cum am fost anunțat, delegațiunile s'au întrunit Marți, în Buda-  
pesta, ear' Mercuri au fost primite în  
audiență din partea Monarchului, în-  
tâiu cea austriacă, ear' în urmă cea  
magiară.

În numele delegațiunei austriace  
vorbirea cătră Majestatea Sa a fost  
rostită din partea presidentului Dr.  
*Baernreither*, care a asigurat pe Maj.  
Sa, că *tote poporele monarchiei* privesc  
cu încredere la persóna M. Sale, ca  
la ocrotitoriul păcii, *tote* se simțesc u-  
nite cu dinastia în credință neclintită  
și privesc cu omagială mulțămire la  
neobosita îngrijire pe care Maj. Sa o  
acórdă *tuturor poporelor* din monar-  
chie. — —

Delegațiunea magiară a avut de  
orator pe contele *Andrássy Gyula*, pre-  
sidentul ei, care n'a vorbit de popóre,  
ci de *națiune*, de națiunea magiară, a-  
sigurând pe Maj. Sa, că astăzi nați-  
unea e de un gând cu regele. Și din  
acesta împrejurare împrumută putere,  
națiunea și regele. Câtă vreme așa va  
fi, — națiunea nu se va teme de ni-  
mica și nici regele se nu se témă. Își  
exprimă credința, că sub guvernul ac-  
tual, încă de lungă durată, al M. Sale,  
se vor cristalisa principiile de guver-  
nare ale M. Sale, prefăcându-se în tra-  
diție sigură, pe care răzămându-se di-  
nastia și națiunea, vor pute întimpina  
în liniște ori-ce vifor. — —

La fie-care vorbire, adresată Mo-  
narchului în numele delegațiunii ce i-a  
fost prezentată, a urmat răspuns din  
partea M. Sale, mesagiul de tron, pe  
care M. Sa l'a cetit cu glas tare și în  
mijlocul celei mai încordate atențiuni,  
firesc, delegaților austriaci în limba  
germană, ear' delegațiunei ungare în  
limba magiară.

Textul mesagiului de tron, remar-  
cabil și însemnat din cauza scurtimei  
sale, e următorul:

„Asigurarea profundului omagiu,  
ce mi-ați exprimat, mă umple de o  
sinceră mulțămire.

Primiți pentru acesta mulțămita  
mea.

În anul expirat de la uitima se-  
siune a delegațiunei situația politice  
generale n'a suferit vr'o schimbare esen-  
țială. Ca și mai înainte, așa și acum,  
silința neconținută a guvernului meu  
este îndreptată spre cultivarea rapor-  
turilor mai strînse față cu aliații noștri,  
precum și spre cultivarea raporturilor  
pline de încredere față cu *tote* celelalte  
puteri, așa că prin acesta se contribuie  
la păstrarea și consolidarea păcii eu-  
ropene.

De asemenea în special amonia  
în totdeauna amicală cu imperiul ru-  
sesc relativ la evenimentele petrecute  
în orientul mai apropiat, este în favo-  
rul menținerii liniștei și ordinii în  
acelea teritorii.

Suprimarea revoluției din China,  
sévêrgită anul trecut, a făcut posibilă  
revocarea celei mai însemnate părți  
a trupelor pe uscat și marine, trimise  
acolo de cătră puteri. Imi servește spre  
satisfacțiune, de a-mi exprima deplina  
mea recunoștință pentru atitudinea și  
rezultatele obținute de cătră detașă-

mentul puterii mele marine trimise  
acolo cu acesta ocaziune.

Administrația mea de rășboiu tre-  
bue să se prezente de astă-dată cu un plus  
de cereri pentru procurarea materialului  
de artilerie pentru reorganizarea armei de  
artilerie, și pentru ameliorarea hranei  
soldaților, ear' la marină pentru în-  
mulțirea inevitabilă a personalului și  
pentru construirea de vase. Aceste plu-  
suri, precum și celelalte poziții ale chel-  
tuelilor budgetului de rășboiu și de  
marină, sunt într marginile cele mai  
înguste ale necesarului.

Desvoltarea raporturilor economice  
ale Bosniei și Hertegovinei își urmăză  
progresul său regulat. Anul acesta chel-  
tuelile administrației acestor țeri vor  
fi acoperite din propriile încassări.

Convins fiind, că veți rezolvî  
problemele cu obicinuitul zel patriotic,  
vă urmăresc lucrările cu cele mai bune  
urări și vă salut din inimă!“

## Esposeul contelui Goluchowski.

Mercuri după amézia a ținut comisiunea  
budgetară a delegațiunei austriace ședință,  
în care ministrul comun de externe contele  
*Goluchowski* a făcut o espunere amănunțită  
asupra politicei externe.

Relevând că cuvântul de tron constată  
că raporturile monarchiei cu străinătatea pot  
fi considerate ca favorabile și satisfăcătoare  
din *tote* punctele de vedere, contele *Golu-  
chowski* întăresce, că într-adevăr, fundamen-  
tul politicei monarchiei austro-ungare cu *tote*  
statele pörtă caracterul reciprocității amicale  
și inspiră deplină încredere.

Ministrul întră apoi în detalii. Cu pri-  
vire la *tripla alianță* comunică delegaților,  
că durată expiră în Maiu 1903, dar' e pe  
cale și chiar în *ajun de a fi reînviată*, căci  
cele trei guverne și-au dat asigurări formale  
în privința intențiunii lor de a menține în  
întregime tratatul de alianță esistent. Tripla  
alianță va continua să urmărească scopuri  
mărețe și *pacifice*, scopurile cărora își dato-  
resce originea.

Trecând la înțelegerea monarchiei noastre  
cu Rusia, ministrul constată o estensiune fa-  
vorabilă a raporturilor eșite din înțelegerea  
de la Petersburg, din anul 1897. Neîncrede-  
rea a dispărut, de când aceste două state  
mari au venit la convingerea, că nici unul  
din ele nu umblă după cuceriri în orientul  
mai apropiat. Înțelegerea de la 1897 e astăzi  
mult mai întărită, și pôte să producă resul-  
tate mulțămitoare și pôte satisface perfect de  
bine scopul său, care trebuie urmărit din *tote*  
părțile (pacea).

În Balcani, zice ministrul, nu s'a schim-  
bat nimica în bine în cursul anului trecut.  
Comitetele revoluționare au teren de activi-  
tate, din cauza administrațiunei rele turcesci.  
Situația e deci critică, dar' nu e îngrijitoare,  
pentru-că Turcia e decisă să înăbușe cu forță  
militară ori-ce încercare de răscolă. De alt-  
cum cabinetele din Viena și Petersburg ve-  
ghișă, ca evenimentele să nu provôce într'o  
zi o catastrofă.

Ministrul dă în urmă Turciei să înțe-  
lăgă, că e necesar să iee măsuri de îndrep-  
tare în *totă* privința și spune, că a adresat  
în sensul acesta și note oficiale Turciei, în  
mai multe rënduri, pentru-că multe nemul-  
țămiri ar înceta, dacă s'ar delătura sistemul  
greșit administrativ de acum și s'ar introduce  
o statornicie în administrație, inspirată de  
sentimente de justiție și umanitate, în *tote*  
provinciile supuse Turciei.

Se adresează apoi contele *Goluchowski*  
Sêrbiei și Bulgariei, și le spune, că și ele,  
întocmai ca și Turcia, nu trebuie să neglijeze  
nimic ce ar contribui la liniștirea spiritelor  
agitate, și că sunt dator să țină în frâu ele-  
mentele turbulente, pentru a nu provoca bă-  
nuielă de complicitate. Ministrul cere de la  
aceste țeri o atitudine corectă față de rela-  
țiunile lor cu întrégă străinătatea.

Ajungând să vorbescă despre România,  
ministrul îi face elogiul frumoșe și spune că:  
„Dacă România ocupă astăzi un loc așa  
de eminent în sinul familiei popórelor euro-  
pene, ea îl datoresce muncii liniștite și consci-  
ente de țința ce urmăresce, monarchului înțe-  
lept și consilierilor săi încercați, marelui avânt  
luat de această țară, cari evitând în mod con-  
sciențios *tote* aventurile și păstrând indepen-  
dența României, ca Stat, și independența po-  
litică de influențe străine, și-au îndreptat de  
un sfert de veac *totă* atențiunea lor la conso-  
lidarea din lăuntru a țerei. Acest exemplu,  
fôrte demn de imitat, ar pute servi ori-cărui  
Stat ținîr ca model de politică sănătôsă și  
care va găsi în noi, în tot-dea-una, cea mai  
bună primire și o dréptă apreciere“.

Mai vorbește ministrul despre îmbună-  
tățirea lucrurilor în Grecia, precum și des-  
pre situația acceptabilă din Creta, ear' în urmă  
despre încheierea tratatelor de comerciu, sus-  
ținînd că pedecile ivite nu sunt de neînvinș,  
și termină recomandând spre primire și vo-  
tare budgetul ministeriului în fruntea căruia  
se află.

Vorbirea a fost aplaudată cu căldură,  
ear' ministrului i-s'a votat încredere deplină.

## Sinodul archidieceșan.

### Ședința a șasa

(ținută Vineri, 9 Maiu.)

Ședința se deschide la orele 9. Presi-  
dent I. P. S. Sa Archiepiscopul *Metianu*.  
Secretariul general, asesor *M. Voilean*,  
cetesce procesul verbal despre ședința a pa-  
tra. Se autentică. Procesul verbal despre șe-  
dința a cincia, fiind notariul de ședință ab-  
sent (*Silvest. Moldovan*) se va autentică mai  
târziu.

Se întră în ordinea de zi.

Sunt a se alege doi asesori consistoriali  
în senatul strîns bisericesc. Înaltul presidiu  
ridică ședința pe 10 minute, pentru consul-  
tare, numind membri în comisiunea scrutină-  
tore pe domnii Dr. *Ilarion Pușcariu*, Part.  
*Cosma* și Dr. *Ioan Mihu*.

După redeschiderea ședinței se începe  
votarea. La apelul nominal răspund 47 de-  
putați. Se face adunarea voturilor și se con-  
stată, că din voturile date a întrunit *Nicolae  
Ivan*, asesor în senatul episcopesc, 43 de vo-  
turi, Dr. *Elie Cristea*, secretariul consistorial,  
42 voturi, *Vasile Dămian*, protopresbiter, 4  
voturi, ear' 5 bile au fost albe.

Înaltpreasfinția Sa, Archiepiscopul de-  
clară de aleși în senatul bisericesc pe domnii  
*Nicolae Ivan* și Dr. *Elie Cristea*; și după ce  
ambii întrunesc *tote* calitățile recerute, —  
votul aprôpe unanim al sinodului e încuviin-  
țat și din partea I. P. S. Sale, care, pe baza  
dreptului ce'l are garantat în statutul orga-  
nic, sancționează alegerea făcută și întăresce  
în noile posturi pe cei doi asesori noi.

Întăiu dl *Nicolae Ivan*, apoi Dr. *Elie  
Cristea* mulțămesc I. P. S. Sale și sinodului  
pentru încrederea pusă în ei, de care se vor  
nisui și în viitoriu să se arete a fi fost  
vrednici.

Sinodul îi aclamă.

Urméază referada comisiunei financiare.

Raportor dl Dr. *Nicolae Vecerdea*.

Se cetesce raportul consistoriului refe-  
ritor la *ajutorarea școalelor populare*. Comisi-  
unea face propunere divergentă de a consis-  
toriului, cu privire la *isvórele* ce sunt de  
întrebuințat în acest scop, care însă accep-  
tată fiind și din partea Înaltului presidiu,  
sinodul o primesce.

Raportul despre întrebuițarea venitelor  
din fundațiunea *Andronic* se ia spre știre.

Se cetesce raportul consistoriului des-  
pre starea și întrebuițarea venitelor din fun-  
dațiunea *Șaguna*. Comisiunea propune să fie  
luat la cunoscință.

Protopr. *Teodor Herman* ar dori, ca co-  
misiunea administrativă a fundațiunii acesteia  
să fie cu considerare la noile centre proto-  
presbiterale, cari în prima linie au trebuință  
de ajutore.

Înaltul presidiu dă lămuriri, că tocmai  
așa s'a procedat și până acuma.

Deput. Dr. *Mihu* își exprimă dorința,  
ca din fundațiunea *Șaguna* să se dea din an  
în an câte ceva fondului pentru zidirea ca-  
tedralei.

Înaltpreasfinția Sa Archiepiscopul ia la  
cunoscință dorința, — ear' sinodul primesce  
propunerea comisiunii.

Raportul Consistoriului despre procesele  
purtate în decursul anului din partea fiscului  
consistorial se ia spre știre, conform propu-  
nerei comisiunii.

Tot în numele comisiunei financiare,  
propune referentul *Arsenie Vlaicu*, ca rapo-  
tul Consistoriului despre *fonduri și funda-  
țiuni* să fie luat la cunoscință, cu îndruma-  
rea, ca Consistoriul să încasseze fără amânare  
împrumuturile restante, date fără observarea  
dispozițiunilor legale.

Se primesce cu întregirea făcută de de-  
put. Part. *Cosma*, ca în viitoriu astfel de îm-  
muturi să nu se mai dea.

Referentul *Arsenie Vlaicu* cetesce rapo-  
tul despre rentabilitatea procentuală a reali-  
tăților cari fac proprietatea Archidieceșei, și  
propune luarea la cunoscință.

Se primesce.

Același propune aprobarea rațiociniilor  
despre fondurile și fundațiunile Archidieceșei,  
din cari reiese, că averea întrégă a Archi-  
dieceșei face în Corône 5.111.418.

Se primesce, dându-se Consistoriului ab-  
solutoriul obicinuit.

Tot așa propune comisiunea financiară,  
prin rostul referentului *Vlaicu*, aprobarea so-  
cotelilor tipografiei și a librăriei archidiece-  
șane, ear' sinodul primind propunerea, dă  
comisiunei administrative absolutoriul cerut.

Cu privire la ajutoriul votat din partea  
Consistoriului pe sêma văduvei și a orfanilor  
rêmași după asesorul estraordinar Dr. *Nicolae  
Olariu*, — sinodul își dă învoirea și încuviin-  
țarea.

Propunerea deputatului sinodal, a Ilustr.  
Sale dlui *Ioan cav. de Pușcariu*, ca „Tele-  
graful Român” să fie decretat fôie de zi cu  
începere de la 1 Ianuarie 1903, la propune-  
rea comisiunei financiare se predă Consisto-  
riului, cu exprimarea dorinței, ca Consisto-  
riul să realizeze ideea.

Budgetul Consistoriului archidieceșan pe  
anul următoriu se încuviințéază fără discuție.

Comisiunea *petiționară*, prin raportorul  
ei, dl I. A. de Preda, propune, ca petițiunea  
profesorului de cant și tipic *Dimitrie Cunțan*  
pentru urcarea salariului să fie predată Con-  
sistoriului spre resolvare.

Agendele sinodului fiind astfel terminate,  
se lichidéază pe sêma deputaților diurne și  
spese de drum în sumă de 3956 cor. (cu  
1120 cor. mai puțin de cât în anul trecut).



Înaltpreasfinția Sa Arhiepiscopul mulțămind apoi deputaților sinodali pentru grișinul dat întru rezolvarea chestiilor grele, cari au fost puse la ordinea zilei, și implorând binecuvântare cerescă asupra lor, declară sesiunea sinodală de închisă.

În numele deputaților răspunde Ilustritatea Sa dl. cavaler de Pușcariu, mulțămind I. P. S. Sale pentru înțelepța conducere și dorindu-i să cârmuiască fericit încă mulți ani naia bisericii naționale române.

Sinodul aduce ovațiuni I. P. S. Sale.

## Conferențele învățătoresci.

### Cercul Seliștei.

— Raport special. —

(Urmare și fine.)

Apoldul de jos, 19 April 1902.

Cuvântul de deschidere al dlui comisarului a fost primit din partea învățătorilor cu întreite urări de „să trăiască” la adresa Onorat D-Sale.

Biroul se constituie prin aclamarea a patru notari în persoanele membrilor: Vasiliu Greavu, Constantin Tirteu, Nicolae Simulescu și Constantin Criștiu, și a doi membri verificali: Dumitru Lăpădat și Ioan Bratu.

Comisiunea permanentă a conferinței prin referentul său D. A. Mosora și prezintă raportul anual, din care se constată, că această comisiune a pregătit de timpuriu programul de lucrare pentru actuala conferință distribuind spre lucrare două disertațiuni și trei prelegeri practice. Tote acestea, precum și recenziunile lor făcute de membri anume designați de către comisiune, sunt înaintate dlui comisarului consistorial.

Luându-se acest raport la cunoștință se stabilește definitiv ordinea de zi a programului de lucru.

Cu aceste ședințe primă s'a încheiat, anunțându-se

#### Ședința a doua

pe orele 2 p. m. Ordinea de zi pentru această ședință era ținerea prelegerilor practice cu elevii.

Învățătorul clasei prime dl Ioan Orășian, predă elevilor din anul prim de școală istoria morală: „Bani din stele”.

Învățătoarea clasei a doua, dădora Anița Troancă, predă elevilor anului al III-lea de școală lecțiunea din limba maghiară: „Az asztal”.

Învățătorul clasei a treia, dl Ioan Dăian, predă elevilor anului ultim de școală lecțiunea: „măsurarea unei suprafețe neregulate”.

Ultima prelegere, având lipsă de demonstrațiuni intuitive practice, o parte a ei s'a ținut în liber, în cimiter.

Recenziunile acestor prelegeri precum și discuția asupra lor, s'a decis a se amâna până în ședința a patra, care se va ține, mâine-zi, Vineri, la orele 2 p. m.

#### Ședința a treia.

Vineri la orele 7 a. m. se deschide ședința a treia. Sunt puse la ordinea zilei disertațiunile.

Învățătorul Nicolae Iosif (Aciliu) își cetesce disertațiunea: „Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari ocupațiuni în conferințele din 1901 au fost invocate ca pedeci în progresul normal în școlile noastre profesionale”, — disertație ordonată spre desbatere de V. Consistoriu.

Autorul, în partea primă a lucrării sale revine asupra gravamenelor invocate în conferințele din anul trecut, ale căror urmări sunt nepăsarea și puțină insuficiență ce se observă în activitatea celor mai mulți învățători.

Constată autorul, că de ore-ce deodată cu formularea gravamenelor conferințele trecute nu au formulat și cazuri concrete, și mai ales de ore-ce nu s'au indicat căile prin cari gravamenele invocate s'ar pute delătura, V. Consistoriu cu aprecierea ce a făcut asupra acestora le-a pus aproape pe toate în sarcina învățătorilor. Din acest motiv autorul s'a vădit îndemnat a arăta din nou adevăratele gravamene ponderose, precum și căile prin cari crede D-sa că s'ar pute face posibilă delăturarea lor.

În partea a doua a lucrării autorul însuși, aprepiaș și critică ocupațiunile laterale ale învățătorilor, D-Sale cunoscute.

De ocupațiuni laterale necompatibile cu poziția de învățător și astfel păgubitoare și pentru progresul normal în școală autorul constată a fi: cantoralul obligatoric și ocuparea postului de scriitor sistematizat în cancelaria comunală.

Recenziunea acestei lucrări a făcut-o inv. D. A. Mosora. D-Sa privitor la partea primă a lucrării e de părere că aprepierile făcute de V. Consistoriu asupra gravamenelor invocate de către învățători aprifice în totalitate lor sunt pe deplin justificate. Acesta din motivul că D-Sa ca cea mai temeinică, principală și ponderosă cauză a nepăsării și neînsuflețirii învățătorilor o află în împrejurarea că *statul învățătoresc poporal preste tot, nu stă în acea stimă, respect și iubire la popor, în care ar trebui să stea, și urmează acesteia este, care chiar și cauzele ce servesc, școlii, i-se dă foarte puțină luare aminte; astfel muncă învățătorilor și folosul școlii nu numai că nu sunt după merit apreciate, ci sunt chiar hulite și atacate.* De aici apoi urmază nepăsarea și puțină însuflețire!

Mănecând apoi de la faptul că D-Sa socotesce de păgubitoare nu numai acele ocupațiuni ale învățătorilor, cari le răpesc din timpul instrucțiunii, ci și pe acele, cari le răpesc din stimă, respect, iubire de popor și independență personală, constată de ocupațiuni laterale incompatibile cu cariera de învățător: oficiul de matriculant, sau matriculant substituit; postul de scriitor de ori și ce soiu; Winkel advocatur și cărmăritul. Constată mai departe că ori și care ocupațiunile laterale, fie de ori și ce soiu, careia învățătorul e silit a-i da o mai intensă atențiune și astfel mistuesce mai mult din rîvnă și dorul de muncă al învățătorului, — e o pedecă în calea progresului normal.

Incheie accentuând, că ocupațiunile laterale ale învățătorimii noastre, cari sunt incompatibile și prin urmare păgubitoare progresului, sunt de tot puțin și care progresul în școlile noastre depinde mai mult de la muncă învățătorilor, de la dragostea lor, ce cu toți trebuie să o aibă și valideze în cariera de învățători ai poporului.

Discuția ce s'a încins asupra obiectului cuprins în lucrare a fost foarte vie. Rînd pe rînd au luat cuvîntul la ea membrii: Ion Bratu, Eron Mardan, Dumitru Lăpădat, Alexandru Vlad, N. Comănicu, Vasile Dobrescu, Iuliu Crișan și Ioan Hanzu.

De incheiere, luând cuvîntul dl comisar face o repriză peste cele vorbite și desbatute asupra lucrării, clasificând unele păreri și lucruri din discuția deschisă.

A doua disertație a fost: „Cum trebuie să se predea materialul, adică cum trebuie să fie sinteza (predarea) în singuraticile obiecte de învățămînt în școală educativă.”

Dl Petru Giura (Seliște) a fost însărcinat cu lucrarea temei de mai sus, ce aparține strict domeniului metodice. Subiecte de natura acestuia nu prea avem tractate și publicate în limba română, astfel la lucrarea disertațiunii dl Giura a trebuit să întîmpine multe greutăți. Cu toate acestea ni-a prezentat o disertație lucrată cu destulă cunoștință de cauză.

În partea primă a disertației într'un mod și stil clar, autorul scoțe la ivelă importanța și necesitatea câștigării culturii generale, trebuincioasă fie-cărui individ. Arătând căile pe cari se poate câștiga această cultură generală, statorcesce cu totă dreptatea, că școală poporală este, carea sădesce primele cunoștințe în spiritul elevului, punînd baza culturii lui ulterioare.

Pentru-ca învățătorul să potă conduce pe elevi a-și câștiga și înmulți cunoștințele în mod cât mai natural, e neapărat de lipsă ca el însuși să cunoască legile de desvoltare ale spiritului omenesc și după acestea să-și întocmească lucrarea sa. O cerință imperativă acesta, asupra căreia autorul insistă în tractatul său cu temeinicie — înșirînd cereințele principale ale acestei legi.

În partea a doua a disertației trece la espunerea modului și formelor în cari au a se preda cunoștințele din singuraticile obiecte de învățămînt. Explicînd însemnătatea celor trei forme de învățămînt: *forma monologică* (acromatică), *forma desvoltătoare* (genetică) și *forma aflătoare* (euristică), rînd pe rînd arată la cari obiecte de învățămînt se pot aplica fie-care din aceste forme și cu succes. Partea aceasta a disertației e de

însemnătate cardinală și astfel din toate punctele de vedere ea a fost foarte instructivă pentru învățătorii prezenți.

Dl Giura și încheie instructiva disertație cu următorul pasagi: „Spre a-și ajunge școlă scopul, se recere, ca meseria de învățător să o îmbrățișeze numai aceia, cari simțind în inima lor rîvnă de muncă, nu vor pregeta a căuta să devină cât mai curînd în clar cu esperințele obținute pe terenul învățămîntului, și în fine aceia, cari în tot momentul și vor ști da sîmă de însemnătatea cuvîntului *învățător* = *educator* al poporului”. Autorul a fost sgomotos aplaudat și felicitat.

Dl Ioan Rechișan (Galeș) în recenziunea oficiosă ce a făcut-o asupra acestei disertațiuni, constată că tema tractată aprține unei școlă nouă, cu care cei mai mulți învățători de ai nostri nu sunt încă familiarizați, anume școlii herbartiane, și constată că e bine și cu motive psihologice tractată de către dl Giura.

Urmînd discuția asupra ei, la care iau parte membrii Bratu, Crișan și Simulescu iunior, după care dl comisar cu cunoștință competentă arată pe larg și la înțelesul tuturor avantajile fie-cărei forme de învățămînt sus amintite.

Cu această ședință, începută la orele 7, se încheie la ore 12.

#### Ședința a patra.

Principalul obiect al acestei ședințe, care s'a început la orele 2 p. m., a fost discuția asupra prelegerilor practice. După recensorii oficiosi ai acestor prelegeri, dñii Ioan Bratu, Ilie Georgescu și d-șora Cornelia Stoica și-au luat cuvîntul pe rînd observările, — o vie și din toate punctele de vedere instructivă discuție s'a încins asupra lor. Aici era vorba nu atât de *știința* autorilor prelegerilor, ci mai ales de *didăcia* lor, și astfel autorii prelegerilor, recensorii lor și numeroșii membri cari au luat cuvîntul la discuție se năuiau a-și valida didăcia în ale științei.

Lămuririle și explicările date de dl comisar au fost și aici prețioase isvîre de îmbogățire a cunoștințelor metodice-didactice. Mai succedă din aceste trei prelegeri s'a recunoscut a fi a dlui Ioan Dăian.

În comisiunea permanentă s'au aclamat aleși tot membrii din anul trecut.

Terminîndu-se cu aceste agende conferinței învățătoresci din anul acesta, dl comisar consistorial mulțămesc membrilor pentru interesul și rîvnă arătată în ședințele conferinței și le dorește tuturor reîntorcere fericită la caminele lor.

Întreite strigăte de „trăiască” rîsună la adresa dlui comisar consistorial Dr. Ioan Stroia.

Amintesc la acest loc, că la ședința a treia și a patra a participat și dl sub-inspector reg. de școlă Mircea.

#### Partea socială.

În curat fiind cu faptul, că zilele de conferință sunt zile de muncă serioasă, și încă pentru cei mai mulți zile de grea muncă și încordată atențiune spirituală, la distrații speciale nimeni nu ne așteptam. Tot ce așteptam era, ca în aceste zile să avem cuartire pentru odihnire și vîptuale corîspundătoare. Corpul învățătoresc de la școlă din Apoldul de jos nu numai că s'a îngrijit de acestea, ci s'a îngrijit și de aceea, ca atât prînzurile cât și cina să ni-se servescă în una din libere școlă, prin ce și în puținele ore libere am fost earși și la un loc, astfel că acestea ore petrecute împreună, în mod de tot familiar, ni-au fost ore plăcute, vesele și de o animație ce ni-a crestat suvenirii plăcute în inimi.

Incheie deci acest raport cu un „să trăiască” la adresa colegilor din Apoldul de jos, și cu dorirea de a ne vedea cu bine în conferințele anului viitor toți colegii din cercul Seliștei!

Păunaș.

### Cercul Abrud.

— Raport special. —

— 24 April v.

Conferința învățătorescă din cercul Abrud, la care aparțin învățătorii din tractul Abrud și Cămpeni, s'a ținut de astădată în școlă confesională din Abrud-Sat în zilele Joi, Vineri, și Sîmbătă ale săptămînei luminate.

Joi la 8 ore a. m. membrii conferinței în frunte cu comisarul consist. Ioan Popoviciu, paroch în Gelmar, asistă la serviciul divin, celebrat de parochul local Iosif Gomboș.

După terminarea actului divin membrii conferinței adunîndu-se în frumosul edificiu școlar, Onoratul preșidiu prin un remarcabil discurs declară ședința de deschisă.

În numele învățătorilor e resalutat prin căldurose cuvinte de membrul I. Motora.

Se procede la constituire.

Conferința alege notari pe învățătorii Al. Băieșan și Al. Furdui, ear' de verificatori pe membri S. Coroiu și I. Anca.

Se constată că din tractul Abrudului din 19 învăț. sunt prezenți 15. Din tractul Cămpenilor din 15 învăț. sunt prezenți 9.

Dintră cei absenți și-au motivat absența Iacob N. tractul Abrud și I. Hristea tr. Cămpeni.

Învăț. Cutean din Mogoș ne-putînd participa în cercul seu, din cauza unei citațiuni la judecătoria din Abrud, își cere permisiune de a lua parte activă și dînsul la această conferință.

Se acordă.

Se ia la plăcută cunoștință prezența dșorelor Buceșan și Albani, învățătoare la școlă susținută de Reuniunea femeilor române din Abrud.

Urmînd la ordinea zilei stabilirea programului confenței actuale:

1. Planul de ore la școlă popor. cu 1 învăț. de G. Petrinca.
2. Planul de ore la școlă popor. cu 1 și 2 învăț. de G. Lupu și N. Todea.
3. Plan de învățămînt pentru școlă de repetiție, de A. Sîrb.
4. Disertație: „Datorințele față de creșterea copiilor până la 6 ani” de I. Luca.
5. Prelegeri practice anul 1, 2, 3 și 4.
6. Raportul comisiei permanente.
7. Continuarea temelor practice cu anul 5 și 6.

8. Tema din cercular.

9. Disertația „Înșiruirea unui bun învățător”, de G. Lupu.

Se ridică ședința la ora 12 și se anunță ședința proximală la ora 2 p. m.

#### Ședința II, ținută Joi d. a.

După cetirea apelului nominal dl G. Petrinca și prezintă tema „Planul de ore la școlă cu 1 învăț.”.

Conferința nu e mulțămită cu gruparea elevilor în 3 clase. Se decide pregătirea unui alt plan de ore pentru 4 despărț., care plan are a se prezenta încă în decursul conferinței. Cu facerea proiectului se însărcinează G. Gligor și V. Oniciu.

G. Lupu dă cetire planului de ore pentru 2 învăț. la școlă poporală.

Conferința acceptază planul cu aditament, ca știința naturală să se specifice și cîntul să se împartă în 2 jumătăți de ore.

Peste cealaltă jumătate a planului de N. Todea, fiind bolnav, se trece la ordinea zilei.

Se dă ascultare disertației „Dator. părinților față de creșterea copiilor până la 6 ani împliniți” de I. Luca.

Se începe o animată discuție, în urma căreia născîndu-se divergente păreri — autorul și retrage tema.

#### Ședința III, ținută Vineri.

Ca material de pertractat se iau prelegerile practice din religie cu an. I (G. Lupu), comput an. II. (G. Narița), și Geogr. an. IV. (A. Napău).

După predarea lor se ia la desbatere una câte una. La prelegerea din Religie „O copilă de omenie” conferința observă că lucrarea e bine reușită. Se exprimă mulțămînt pentru zelul dovedit.

În ce privește prelegerea din comput cu an. II confer. o declară nepotrivită pentru an. II în urma greutăților întîmpinate la predarea lor.

La dorința prelegătorului se dă cetire temei propuse, care se constată de concis lucrată și se alătură la protocol.

Referitor la prelegerea din Geografie, după unele observări făcute de membrii conferinței predarea se constată de reușită și se exprimă mulțămînt.

#### Ședința IV, ținută Vineri d. a.

Se prelege din Maghiară din partea membrului Al. Furdui.

Conferința se pronunță asupra ei și se constată părți bune și mai puțin bune. Fiind metodel nou (Schullerus și I. Popoviciu) prelegerea e puțin succedă.

Se declară ca o încercare numai.



Urmăză la desbatere „Plan de învățământ pentru școala de repetiție”, de A. Sîrbu. Derbătându-se în special se află de reușit. Se exprimă mulțumită pentru născuț arătată.

Lipsind membrii însărcinați cu tema din Cercular (Ocupațiunile laterale ale învățătorilor) presiul deschide discuție liberă.

Se constată din partea unor membri că în cercul Abrud nu există ocupații străine de chiamarea învățătorilor, și mai ales lipsind cei însărcinați cu atare materie, se trece la ordinea zilei.

G. Lupu dă cetire operatului „Insușirile unui bun învățător”. Se ascultă cu încredință atențiune scoțând în relief frumoșele însușiri într-o românească bună și stil vioiu. Fiind bine reușită se ia cu plăcere la cunoștință.

(Va urma.)

Viorel.

## De la sate.

— Esposiția din Foventea. —

— 30 April n.

A doua zi de Paști s'a ținut aici la noi esposiție de vite de muncă și esposiție de țesături, conform programului publicat în „Tel. Rom”. Despre succes vin a raporta următoarele.

Esponenți de vite n'au fost tocmai mulți, din cauza că bieții noștri agricultori au dus anul acesta mare lipsă de nutreț și astfel vitele nu au putut fi îngrijite cum ar fi trebuit.

Premiile au fost împărțite astfel: Premiul I. câte 250 cor. lui Iosif Șusa, și lui Iacob Nastase, cari au espus boi curați și bine îngrijiți. Premiul II. câte 140 cor. preotului Ioan Bonea, lui Ioan Maniu, Ana Falotă, Ioan Ganea și Anisie Moldovan. Premiul III. câte 80 bani, lui Petru Nastase (Neamțu), Ioan Voicu, Magdalena Achim Sapă, Ioan Bucur, și Alexe Manuil. Premiul IV., câte 50 bani lui Ioan Veceran, Petru Sapă, Toma Ciog, Ioan Comșa, Vasile Iosof, Paraschiva Păcurariu, Petru Nastase, și Toma Toader.

Esposiția de țesături a fost mai succedă și putem spune, că toate femeile cari au espus lucruri eșite din mâinile lor, merită laudă. Au primit premii următoarele: Premiul I. câte 2 cor., Emilia Manuil și Ana Comșa. Premiul II. câte 1 cor. Maria I. Popa, Paraschiva T. Popa, Ioana I. Manuil, Elisabeta Anghel, Paraschiva V. Precup, Catarina Sapa, Antonia Manuil, Maria I. Sava, și Ana Băilă. Premiul III, câte 60 bani Ana I. Precup, Maria Bucur, Elisabeta Boitanu, Ana T. Sava, Ioana Stoica, Stana Telea, Ioana P. Manuilă. Premiul IV, 30 bani, Paraschiva Dragotă, Paraschiva T. Veljan, Paraschiva P. Trifan, Ana Felea, Maria I. Ganea, Paraschiva Băilă, Paraschiva P. Ganea, Ana I. Ganea, Susana Ciog, Maria Tatu, Maria Toader, și Ana Neagu.

Înainte de a se împărți premiile, domnul Cordescu, director executiv al „Cordiane”, care a dat premiile din fondul de binefaceri, a ținut o vorbire foarte instructivă poporului adunat în număr mare la locul esposiției. Vorbirea a fost următoarea:

„Iubiți Consăteni!

Comuna noastră fiind o comună mare românească împresurată de multe alte comune mai tate curat românești, ocupă un centru, unde s'ar cuveni să fie o mai mare activitate românească, condusă de un număr orecare de bărbați inteligenți, de meseriași și comercianți români de cari noi preste tot putem zice că suntem sâraci, pentru-că ne-am deprins, din moși și strămoși, a ne ocupa numai cu plugăria și crescerea vitelor și chiar acestea, se pte zice, că se fac cum dă Dumnezeu. Puțina manufactură de casă lucrată de femei și fete; orecare unelte de prima necesitate pentru economia casnică, de-și sunt destul de trainice, totuși nu îndeplinesc cerințele timpului în care trăim, când lupta pentru existență, pentru traiu, este foarte vie și atât de încordată.

Astăzi, când omenimea s'a înmulțit și se înmulțesc mereu, pe același petec de pământ, astăzi, când economia de vite a început a se împuțina; astăzi, când dările cătră stat și comună sunt aproape nesuportabile, trebuie, dragii mei, să căutăm cu ochii deschiși și alte isvóre de traiu, ear' nu să luăm traista în spate și drumul în picioare, și să

plecăm la America, cu ideea, că acolo găsim plăcintele pe garduri.

Faceți cel mai mare rău, cel mai grozav păcat, când, intrând în datorii mari prin împrumutarea de bani pentru drumul cel lung și periculos, părăsiți soțiile și copilații, lăsându-i fără vite, fără bucate, în sârăcie, numai pentru că vi-s'a spus, că cutare și cutare a câștigat și făcut mulți bani la America, fără a mai cerceta și căți s'au primejduit și pierdut pe acolo. Eu vă pot spune, că „Cordiana” noastră, bancă modestă, a fost nevoită să dea la înfocări doritori de America mulți bani cu condiție, ca într'un an, doi, să-i plătescă. Nici a zecea parte din ce am dat, nu s'a plătit, ceea-ce probază că nu e așa după cum se spune, ba ce e mai trist și mai dureros pentru familiile lor, în iarna asta trecută, fiind p'acolo ger mare, și ei trăind în mare miserie, s'au bolnăvit mulți și alții au murit ca vai de ei chiar și fără înmormântare creștină.

Lăsați dară America, dragii mei, și căutați-vă aici acasă isvóre bune de traiu.

Dacă părinții cu băieți ar voi să-i dea la ceva carte și apoi la meșteșuguri diferite, prin acesta li-ar asigura un viitor mai bun și o stare mai frumoasă și mai neatrnată.

Trebue însă să vă spun și aceea, că sufletul ori-cărui om prevădător nu pte să nu se întristeze și să nu se neliniștească când vede, că tinerimea a început a se da la lux ruinător, la fumat de tutun, la beutură de rachiu otrăvitor etc., cari toate ruinază pe om și trupește și sufletesce. Obraji ofeliți ai tinerilor, statura lor pipernicită, ne spune din destul, că ce viitor pot ascepta, când nu se ferece din copilărie a merge pe căi rele și greșite.

Sunt acum șapte ani trecuți de când eu plin de dorul d'a face ceva bun și folositor pentru satul acesta, în care m'am născut, am părăsit Bucureștii și familia mea de acolo și m'am retras întră Dvóstră. Că am făcut ce am putut și cu ajutorul Domnului ceresc, cât vom trăi vom mai face și vom pași tot înainte spre bine și folosul nostru al tuturor, se pte vedé de acolo, că „Cordiana” înființată cu mari greutăți de mine aici, este o fân-fână cu isvóre bune, care, dacă va fi bine îngrijită și bine condusă, va adăpa pe multă lume cu mijloce de înaintare în toate privințele. Fondul de bine-faceri al ei crescând în fie-care an, va puté fi pus la dispoziția multor neajunsuri dintră noi și va încuraja pe mulți slabi de înger, ca să întreprindă câte ceva, ce ar puté fi bun, frumos și folositor pentru ei și alții.

Chiar ceea-ce vedeți că se petrece azi întră noi, de-și este acum numai un neînsemnat început, va puté deveni cu timpul mai întins, mai larg, mai interesant și mai productiv, cuprinzând toate comunele vecine cu cari avem afaceri economice.

Un tîrg de câteva-ori pe an aici, încă ar fi un stimulent puternic de producere pentru comuna noastră, și în astă privință încă de la venirea mea aici mi-am arătat dorința și am stăruit cu cuvîntul, dacă nu pte și cu fapta, pe lângă cei-ce au puterea în mără.

Am aflat cu cale și nimerit a se premia de astădată vitele de muncă și tocmai acum, când e timpul arătării de primăvară, pentru-că numai acum se pte vedé și constata vita bine îngrijită peste iernă, ear' nu mai târziu, când o îngrijesce și o spală Dumnezeu cu ploie de sus și cu pășune de jos.

În ceea-ce privesce țesăturile de casă, încă am observat, că de la un timp încôce, pot zice numai de câțiva ani, s'a introdus mai cu samă la fete și femei lucruri de tîrg (de fabrică) cari sunt puțin trainice, de-și sunt atrăgătoare prin mulțimea și varietatea colorilor, dar' vor trebui cumpărate des, și prin acesta ajunge plugariul la sârăcie, pe nesimțite.

De aceea am ținut și țin a se da premii la acele femei și fete cari lucrăză cu mâinile lor tot ce le trebuie pentru îmbrăcăminte lor și a bărbaților.

Promitem, că în anul viitor, se vor da premii și celor-ce vor avé grădini de legume mai bine lucrate, în cari să se găsescă cephă, usturoiu, pătlăgele roșii, fasole, ridichi, gulii, morcovi, pătrîngel, varză, castraveti și alte legume (zarzavaturi) cu cari să vă puteți mai bine nutri, căci numai omul bine nutrit va fi frumos, puternic, deștept și va puté lucra mult și bine. Grădinile de pomi rămân pe

sama bărbaților ear' cele de legume, pe a femeilor și fetelor.

Cu timpul se vor da premii celor-ce-și vor ținé casele, curțile, grajdurile și alte clădiri mai curate, mai frumoșe și mai igienice.

Acuma, dragii mei, veniți pe rînd după strigare și Vă primiți premiile cuvenite, avînd în vedere că nu câțiva bani ce primiți cu astă ocazie vă pte aduce vre-o răsplată pentru îngrijirea vitelor D-vóstre și pentru lucrarea diferitelor obiecte casnice de cari aveți necesitate, ci onôrea ce vi-se face prin aceea, că meritați totă lauda și recunoștința noastră.

Termîn zicîndu-Vă: Să trăiți întră mulți ani și se vă bucurați de fructele ostenelelor D-vóstre!

Dee Dumnezeu, ca acest bun început să deé ródé îmbelșugate, așa cum dorește Foventénul.

## NOUTĂȚI

Comisari guverniali pentru esamenel de maturitate sunt numiți: la gimnasiul nostru din Brașov Kunz Elek, director districtual de studii în Cluj, ear' la școala noastră comercială din Brașov Nicolau Putnoky, directorul gimnasiului de stat din Lugoj.

Sedința festivă la universitate. Măne (13 Maiu st. n.) împlinindu-se 122 ani de la restaurarea universității din Budapesta prin împărătesa Maria Terezia, se va ținé în biserică universității serviciu divin, după care va urma ședința festivă în sala mare a universității, la care discursul festiv îl va rosti rectorul Véesey. După acesta decanul facultății juridice va da cetire rapórtelor asupra lucrărilor întrate la tesele de premiu date pentru anul școlar 1901—1902 și pe basa acestor rapórtre rectorul va distribui apoi premiile, în prezența publicului asistent.

Regina Vilhelmina a Olandei, cum spune o telegramă din Rotterdam, a trecut cu bine preste crisa bólei și se află deja în convalescență.

Congresul Ligei culturale se va ținé, după cum se anunță din București, la sfîrșitul lunéi Maiu, în zilele de 26, 27 și de va fi nevoie și 28 Maiu v. Comitetul central, executiv împlinind doi ani de la alegerea sa, va fi din nou constituit, făcîndu-se și alegerea de președinte. Până acum pările sunt foarte împărțite printre membrii Ligei asupra persoanei căreia să i-se încredințeze demnitatea de președinte al comitetului executiv.

La congresul sêrbesc, după cum e informată „Keleti Ertésitô”, va fi numit comisariu regesc Tallian Béla, prim-vicepresidentul dietei ungare.

O nouă revistă românească. Sub titlul „Privitorul” și în editura d-lui Aurel Onciul a început să apară, în Viena, o revistă română politică, al cărei scop e „să îndrume în politică o direcție nouă” și „să ridice politica dimpreună cu auxiliarele ei sociologice de la nivelul actual de meserii la rangul de sciințe”. În acest scop „ea tinde pe basă inductivă și în mod scientific să analizeze condițiunile etnice, economice, sociale și politice de existență la Români și astfel să constate faptele, din cari apoi să se potă trage consecințele pentru politica militantă de toate zilele. Revista nu va fi nici adictă, nici dușmană partidelor existente; față de toate ea va recunoște ce este bun și va combate ce este rău în programele lor. Singurul ei program este, precum nu pte fi altfel în știință, constatarea adevărului. Căutându-l, ea nu pte opera cu parole demagogice, ci numai cu aparatul sec al sciinței, și drept aceea nu se adresează la mase, ci numai la inteligență. Conform nivelului spiritual al cetitorilor ei probabili, ea este necesită a publica numai studii temeinice, ear' în cauza acesta, cercul autorilor atărur studiilor fiind restrîns, ea apelăză la concursul tuturor fruntașilor literari și în deosebi al specialiștilor în științele sociale. Colónele ei snt deschise, fără deosebire de partid, oricui ce are a împărtași o idee într'un limbaj demn. Binevenite sunt răspunsuri și obiecțiuni la articoli cuprinși în ea.

Revista „Privitorul” apare în 1 și 15 a fie-cărei luni și costă pe an 4 cor. 80 fileri (pentru România 6 lei); redacția și administrația e în Brînn, Kirchengasse Nr. 2. Numărul 1 (dto Viena 1902 Maiu 1) are urmă-

torii articoli: *Condițiunile existenței Românilor*, de Aurel Onciul; *Creditul agrar*, de Constantin Onciul; *Politicăstri*, de Bertha Suttner; *Adio* (traducere din „Zeit”). — Redactor responsabil e Aurel Onciul.

Himen. Dl Ilie Oltean înv. în Ludoșul mare și Dșora Ana Topărcian, fiica notariului din Apoldul inferior, logodiți.

Otravă în loc de medicină. Soția lui Ludovic Jurecki din Vaskut, căsătorită abia de un an, săptămîna trecută dând nascerii unui băiețel s'a bolnăvit de friguri. În una din zile fiindu-i în apropiere numai servitoare și avînd să i deie medicina prescrișă de medic, din nepricepere a turnat în lingură sublimat în loc de medicină. În curs de o oră nenorocita femeie a murit, — otrăvită.

Dar pentru biserică. Onoratul Domn paroch Grigoriu Pop și soția sa Todoră au donat pentru sft. noastră biserică icona dlui nostru Isus Christos, în preț de 70 cor. 8 fil. Pentru acesta faptă creștină primescă și pe calea acesta mulțămirea noastră. În numele credincioșilor din Vaidasig. Pavel Stanciu, învățătoriu.

Mórtea unui erou. În 23 April v. a fost înmormântat în Călărași (România) sergentul Marin Giurcă, pe a cărui pept erau înșirate, — cât a trăit, — nouă decorații, câștigate pe câmpul de onóre. Decedatul s'a născut la 1819, și în etate de 18 ani s'a înrolat în armată, participînd în lupta pompișilor din Dealul-Spirii, în București, la anul 1848. Cinci ani mai terziu, la 1853, ia parte la răsboiul din Crimeea, ear' la 1877, ca om bătrîn, în etate de 58 ani, cere permisiune de a lua parte la campania dusă în contra Turcilor; și cu toate că cererea nu i-a fost încuviințată, a plecat la răsboi cu regimentul 8 de linie din armata română, și s'a purtat la Plevna vitejesc, dovadă decorațiile câștigate. În mormîntarea i-s'a făcut cu mare paradă militară.

Sêrbii solidari cu Rușii. Din prilejul aniversării a 25-a a răsboiului „pentru eliberarea popórelor balcanice” dieta Sêrbiei a votat țarului o adresă de recunoștință, asigurându-l că „poporul sêrb va lua totdeuna solidaritate cu națiunea rusă”. Această adresă a fost trimisă țarului prin consulul Taricov, căruia ministrul de esterne al Rusiei i-a comunicat, că țarul a scris însuși pe marginea adresei următoarea observare: *Mă bucur sincer, că Sêrbii astfel de sentimente manifestăză.*

Oraș pustiit de lavă. Vulcanul Mont-Pelle de pe insula Martinique, săptămîna trecută a pustiit de tot orașul St.-Pierre. Dintră 27.327 locuitori abia treizeci și doi au scăpat; ceilalți au perit, acoperiți de lavă. Asemenea au perit împreună cu întreg personalul, și cincisprezece corăbii, cari pe timpul erupțiunii se aflau în portul orașului. Ziarele franceze aduc rapórtre lungi despre această catastrofă oribilă, carea numai cu pustiirea orașelor Pompei și Herculani pte fi asemănată.

Insula Martinique (în grupul insulelor Antille) e cea mai importantă și mai bogată posesiune a Franceiei, are guvernor și e împărțită în două districte: Fort de France și St.-Pierre. Orașul St.-Pierre era cel mai mare oraș francez în India-vestică.

Știri mărunte. Andronica, fiica de 16 ani a lui Avram Bugnar din Cârna, pentru a se scăpa de tratamentul rău al mamei sale maștere, și-a făcut mórtea în valurile Murșului. — Ana, fiica de 18 ani a lui Ioan Balas din Reșița, în absența părinților ei s'a culcat lângă cuptoriu, din care sîrind pe ea schintel, i-au aprins hainele. Când s'a trezit era întrăgă cuprinsă în flacări. După chinuri de câteva ore nenorocita a murit. — În pările nordice și în cele de mijloc ale Spaniei săptămîna trecută au fost ninsori și ger ca iarna; în Madrid termometrul Vineri arăta 2 grade sub zero.

## Cărți și reviste.

Au apărut:

Novelele lui Buticescu. În editura și cu tipariul tipografiei „Aurora”.

„Cartea de Aur sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coróna ungară”, — volumul I. de T. V. Păcățian, și se trimite imediat celor-ce doresc să o aibă. Prețul unui exemplar broșat 10 corónă, legat în pânză 11 cor. 60 bani. Se pte procura de la autorul în Sibiu, ori prin librăria archidieceșană.



## Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** în parochia **Inuri** din protopresbiteratul Albeiluii se escrie nou concurs cu termen de 30 zile, de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în còla B. pentru între-girea venitelor parohiale de la stat.

Cei-ce doresc a ocupa acest post au a'și așterne — în termenul susindicat — petițiunile concursuale instruite în sensul normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral, având a se prezenta înainte de alegea în o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a cânta și cuvânta respective celebra.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Albei-Iulii, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Alba-Iulia, 24 April 1902.

**Ioan Teculescu**  
protopresbiter.

Nr. 526/902.

[58] 3—3

## Publicatiune de concurs.

Pentru îndeplinirea locului de **notariu comunal** devenit vacant prin pensionare în **comuna mare Cacova** (cercul Seliștei, comitatul Sibiiu) escriu prin acésta concurs.

Doritorii de a concura au a'și presenta cererile lor instruate în mod recerut la mine până în 31 *Maiu* a. c. la 5 ore p. m.

Cu postul de notariu sunt legate următoarele beneficii:

1. Salariu anual fundamental 800 cor.
2. Locuință în natură în casa comunală.
3. Paușal de luminat pentru cancelarie

4. Pauşal de încălzit pentru cancelarie  
şi locuinţa notariului 100 cor.

5. Pausal de călătorie 100 cor.

6. 1% remunerație pentru încassarea dărilor.

7. Pentru lucrări private competențele satorite în statut.

8. Onorar ca matriculant de stat 100 cor.

**Primpretorul cercului.**

Douăsprezece  
Cântece de scôlă

pentru două și trei voci egale

Timotei Popovici

prof. de muzică la seminariul „Andreian“.

Caetul I.

se află de vânzare în Editura Librăriei Arhidieceasane cu prețul de 50 fl. plus porto 6 fl. eară recom. 45 fl. se mai pot procura și de la Tipografia și Librăria diecesană Caransebeș, Librăria I. Ciurcu, Brașov, Tipografia A. Todoran Szamos-Ujvár, Tipografia și Librăria seminarului gr.-catolic Blaj și la Tipografia și Librăria H. Pardini Cernăuți (Bucovina).

# Liturgierul

— cu litere latine —

broșat cor. 6, legat cor. 8.

## Sibrăria archidieceșană.

**Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căilor ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1902.**

Budapesta — Predeal

Budapesta — Arad — Teiuș

| Tren de pers. | Tren accel. | Tren de pers. | Tren accel. |                                     | Tren de pers. | Tren accel. | Tren de pers. | Tren accel. |
|---------------|-------------|---------------|-------------|-------------------------------------|---------------|-------------|---------------|-------------|
| 10.—          | 10.—        |               | 2.10        | pl. Viena . . . . .                 | sos. 1.50     | 7.20        | 6.20          | 1.50        |
| 8.30          | 6.50        | 5.45          | 9.15        | Budapesta (gara centrală).          | 7.10          | 1.50        | 6.20          | 7.50        |
| 11.21         | 8.46        | 9.02          | 11.12       | Szolnok . . . . .                   | 8.37          | 11.44       | 8.35          | 8.39        |
| 1.33          | 10.38       | 11.33         | 12.47       | P. Ladány . . . . .                 | 1.19          | 10.06       | 1.34          | 4.03        |
| 3.42          | 11.56       | 1.48          | 2.11        | sos. Oradea-mare . . . . .          | 11.04         | 8.43        | 11.36         | 2.38        |
| 4.10          | 12.21       | 2.06          | 2.18        | pl. Mező Telegd . . . . .           | 10.44         | 8.38        | 11.17         | 2.31        |
| 4.50          | 12.51       | 3.03          | 2.51        | sos. Rév . . . . .                  | 1.07          | 8.11        | 10.42         | 2.01        |
| 5.38          | 1.27        | 3.45          | 3.26        | Bratca . . . . .                    | 9.32          | 7.47        | 10.08         | 1.37        |
| 5.56          |             | 4.06          |             | Ciucia . . . . .                    | 9.11          |             | 9.50          |             |
| 6.42          | 2.14        | 4.52          | 4.16        | Huedin . . . . .                    | 8.37          | 7.09        | 9.19          | 12.55       |
| 7.23          | 2.46        | 5.32          | 4.52        | Nadăşul-ung. . . . .                | 7.58          | 6.40        | 8.37          | 12.23       |
| 8.23          |             | 6.39          | 5.42        | sos. Cluș . . . . .                 | 6.42          | 5.41        | 7.21          |             |
| 8.37          | 3.42        | 6.59          | 5.55        | pl. Apahida . . . . .               | 6.17          | 5.23        | 7.—           | 11.10       |
| 8.54          | 4.20        | 8.30          | 6.11        | sos. Ghiriș . . . . .               | 5.25          |             | 6.45          | 10.50       |
| 9.11          | 4.41        | 8.59          | 6.27        | Cucerdea . . . . .                  | 5.03          |             | 6.27          | 16.34       |
| 10.17         | 5.53        | 10.29         | 7.26        | sos. Ujóra . . . . .                | 3.48          |             | 5.18          | 9.30        |
| 10.47         | 6.24        | 11.16         | 7.50        | pl. Vințul-de-jos . . . . .         | 3.11          |             | 4.43          | 9.00        |
| 10.56         | 6.33        | 11.31         | 7.52        | sos. Aiud . . . . .                 | 3.02          |             | 4.33          | 8.55        |
| 11.03         | 6.40        | 11.40         | 7.56        | pl. Teiuș . . . . .                 | 2.56          |             | 4.27          | 8.50        |
| 11.12         | 6.48        | 11.50         |             | sos. Crăciunel . . . . .            | 2.49          |             | 4.20          |             |
| 11.34         | 7.11        | 12.20         | 8.16        | pl. Blaș (ungh. Têrnavei) . . . . . | 2.27          |             | 3.59          | 8.29        |
| 11.52         | 7.32        | 12.46         | 8.32        | sos. Blaș . . . . .                 | 2.05          |             | 3.38          | 8.12        |
| 12.24         |             | 1.36          | 8.37        | pl. Micăsasa . . . . .              | 1.35          |             | 3.02          | 8.00        |
| 12.53         |             | 2.10          |             | sos. Copșa-mică . . . . .           | 1.04          |             | 2.36          |             |
| 1.02          |             | 2.19          | 9.04        | pl. Mediaș . . . . .                | 12.53         |             | 2.26          | 7.35        |
| 1.14          |             | 2.30          |             | sos. Elisabetopol . . . . .         | 12.43         |             | 2.16          |             |
| 1.45          |             | 3.03          | 9.31        | pl. Sighișoara . . . . .            | 12.05         |             | 1.44          | 7.08        |
| 2.01          |             | 3.27          | 9.43        | sos. Hașfalău . . . . .             | 11.45         |             | 1.25          | 6.56        |
| 2.15          |             | 3.32          | 9.47        | pl. Homorod . . . . .               | 11.09         |             | 1.06          | 6.50        |
| 2.33          |             | 4.51          | 10.01       | sos. Âgostonfalva . . . . .         | 10.53         |             | 12.49         | 6.37        |
| 3.04          |             | 4.21          | 10.25       | pl. Apașa . . . . .                 | 10.24         |             | 12.18         | 6.16        |
| 3.40          |             | 4.56          | 10.53       | sos. Feldioara . . . . .            | 9.48          |             | 11.40         | 5.49        |
| 3.47          |             | 5.03          | 11.—        | pl. Brașov . . . . .                | 9.22          |             | 11.33         | 5.42        |
| 4.03          |             | 5.22          | 11.14       | sos. Timiș . . . . .                | 9.04          |             | 11.17         | 5.29        |
| 5.35          |             | 6.52          | 12.26       | pl. Predeai . . . . .               | 7.44          |             | 10.63         | 4.23        |
| 6.13          |             | 7.29          | 12.58       | sos. București . . . . .            | 7.07          |             | 9.22          | 3.50        |
| 6.43          |             | 7.56          | 1.16        |                                     | 6.45          |             | 8.57          | 3.35        |
| 7.16          |             | 8.28          | 1.35        |                                     | 6.16          |             | 8.27          | 3.15        |
| 8.00          |             | 9.07          | 2.09        |                                     | 5.40          |             | 7.48          | 2.45        |
| 11.40         |             | 3.55          | 2.19        |                                     | 9.23          |             | 5.00          | 2.18        |
| 12.38         |             | 4.40          | 3.01        |                                     | 8.45          |             | 4.05          | 1.42        |
| 1.11          |             | 5.10          | 3.31        |                                     | 8.20          |             | 3.32          | 1.12        |
| 8.05          |             | 11.55         | 9.10        |                                     | 3.05          |             | 7.35          | 9.15        |

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

| tren de persoane |                      |          |      | tren mixt.                   |           | tren de pers. | tren mixt. | tren de pers. |
|------------------|----------------------|----------|------|------------------------------|-----------|---------------|------------|---------------|
| 2.21             | 4.43                 | 11.14    | 7.10 | pl. Copșa mică . . . . .     | sos. 6.25 | 9.32          | 3.19       | 12.35         |
| 3.43             | 6.27                 | 12.35    | 8.42 | Ocna (Scalde) . . . . .      | 5.13      | 8.15          | 1.40       | 11.07         |
| 4.12             | 7.04                 | 1.04     | 9.15 | sos. Sibiiu . . . . .        | 4.40      | 7.41          | 1.05       | 10.30         |
| tr. mxt.         |                      | tr. mxt. |      | pl. Tâlmaciul mare . . . . . | —         | 7.33          |            | 8.57          |
| 4.33             | Comuni               | 2.—      | —    | Avrig . . . . .              | —         | 6.45          |            | 8.04          |
| 5.23             | Nușfalău și Vinerea. | 2.54     | —    | Făgăraș . . . . .            | —         | 6.01          |            | 7.15          |
| 6.15             |                      | 3.59     | —    |                              | —         | 3.32          |            | 4.25          |
| 8.34             |                      | 6.35     | —    |                              |           |               |            |               |

Arad — Timișoara

| tren de pers. |      |       |      | tren mixt.               |            | tren de pers. | tren mixt. | tren de pers. |
|---------------|------|-------|------|--------------------------|------------|---------------|------------|---------------|
| —             | 6.15 | 11.56 | 5.00 | pl. Arad . . . . .       | sos. 10.43 | 3.44          | 10.59      | —             |
| —             | 7.00 | 12.42 | 6.14 | Vinga . . . . .          | 9.47       | 8.01          | 10.17      | —             |
| —             | 7.21 | 1.05  | 6.52 | Mercizfalva . . . . .    | 9.09       | 2.33          | 9.50       | —             |
| —             | 7.49 | 1.35  | 7.39 | sos. Timișoara . . . . . | 8.25       | 2.00          | 9.17       | —             |

Notă. Numerele încadrate în linii negre înseamnă orele de noapte.

**Notă.** Numerele încadrate în linii negre înseamnă orele de noapte.